

ERŐFORRÁS ALAPÚ MEGKÖZELÍTÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSBEN

(Az eredeti cím ugyan az 'érték alapú' kifejezést használja, de a pontosabb megértést a szövegben található kifejtés alapján is meggyőződésünk szerint az erőforrás alapú fogalom jobban szolgálja. A szerk.)

A közösségeinket jellemző egyre nehezebb helyzetre reagálva jószándékú emberek keresik a megoldást, a segítség lehetőségét így vagy úgy.

Az első megoldási séma, amely ma még messze a gyakrabban választott út, és amelyhez anyagi és emberi erőforrásaink javát társítjuk, *a közösség **szükségleteire, hiányaira** és problémáira fókuszál.* A problémákra és hiányokra reagálva egyfajta *szolgáltatási környezetet hozunk létre*, amelynek hatására az *érintettek* arra a következtetésre jutnak, hogy *jóllétük csakis kliens voltuktól függ.* Magukat a rendszer *áldozatainak látják*, akik egyéni és közösségi boldogulásuk szempontjából *tehetetlenek*, és akiknek a speciális *szükségleteit csak külső segítséggel* lehet kielégíteni. A **szolgáltatások felvevőivé válnak, anélkül, hogy bármit létre akarnának hozni**, és e szolgáltatások *függőségében* minden kreatív energiájukat arra használják, hogy *a túlélés érdekében kihasználják vagy kijátsszák a szolgáltató „rendszer”*.

E közösségeket *végtelen problémák és szükségletek halmazának* látjuk, amely a segítőket is reménytelenséggel tölti el. Emellett maguk az *érintettek is abban érdekeltek, hogy minél sötétebb képet fessenek a helyzetükről*, hiszen ezzel biztosíthatják a támogatások folyamatos megújulását. Ráadásul ezzel a modellel az anyagi

ráfordítások nagy részét nem közvetlenül a rászorulóknak, hanem a szolgáltatóknak kapják.

Mindezek ellenére *a legtöbb tanulmány és kutatás továbbra is a problémák feltárására és szükséglet térképek előállítására törekszik*, elhivatván, hogy a valóság tükrét állítja elénk, meghatározva ezzel a kormányzati és részben a civil beavatkozások logikáját. A **hiánymodell** fenntartása már csak azért sem képzelhető el a végtelenségig, mert a nehezedő gazdasági helyzet mellett egyre kevesebb pénz jut a szociális szolgáltatásokra. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a sajtó által közvetített kép is ezt a negatív megközelítést használja, amely egyre nagyobb *falat emel az alacsony jövedelmű, leszakadó közösségek és társadalom többi része közé*.

Az ***alternatív megoldás***, nagyon egyszerűen, olyan tevékenységek fejlesztésén alapul, amelyek az ***alacsony jövedelmű emberek és közösségeik kapacitásaira, tudásaira, képességeire és erőforrásaira épülnek***. Ebben a megközelítésben a pohár pedig nem félig üres, hanem félig tele van.

Minden közösség rendelkezik az erőforrások és lehetőségek valamiféle kombinációjával. Ezek feltérképezése, személyről személyre, házról házra, az első lépése a folyamatnak. ***Az az alapvető igazság, hogy minden egyes ember képes valamire, különösen fontos azok számára, akik a közösség periferiájára sodródtak***. Egy olyan közösségben, ahol minden kapacitást feltérképeztünk, mindenki a fejlesztési folyamat aktív hozzájárulója, hasznos része lesz.

A leszakadó térségekben általában *alábecsüljük azokat a formális vagy nem formális csoportokat*, amelyek vallási, kulturális, sport

vagy bármilyen más cél érdekében jöttek létre. A jó **közösségfejlesztő megtalálja és mobilizálja ezeket a csoportokat**, hiszen elengedhetetlen kellékei és *motorjai* a *közösség fejlődésének*, és a legtöbbjük az eredeti érdekeken túlmenően is *részévé válik a fejlesztési folyamatnak*.

A civil jellegű formációk mellett minden térségben megtaláljuk a **formális intézményeket** – iskolákat, könyvtárakat, rendőrséget, egészségügyi intézményeket, emellett különféle vállalkozásokat, cégeket.

Ezek listázása aránylag egyszerű feladat, de *bevonásuk, érintetté tételük* sem maradhat el, *ha a közösség mobilizálni akarja valamennyi erőforrását*.

Egyének, szervezeteik és intézményeik – ez a három fő kategória magában foglalja valamennyi közösség erőforrás alapjának nagy részét.

(Részlet a Grundtvig cserelátogatási program keretében Skóciában tett látogatásról készült összefoglalóból – Sain Mátyás)